

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quęstio secunda. Vtrum prædestinationis sit aliqua causa præter dei
voluntatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

Circa distinctionem istam primo queritur, utrum electio precedat predestinationem an e converso. Et videtur quod predestinatio precedat, quia actus voluntatis circa finem precedit voluntatem eorum que sunt ad finem, sed predestinatio est de fine, electio autem est eorum que sunt ad finem, ergo predestinatio precedit electionem.

2 Item electio supponit diversitatem inter illa inter que est electio, sed diversitas que est in hominibus ad consecutionem beatitudinis precipue attenditur secundum gratiam que est effectus predestinationis, ergo videtur quod electio supponat predestinationem.

3 **CONTRA.** predestinatio est directio creature rationalis in finem supernaturalem, ex hoc sic quicumque debet aliquem dirigere & alium non debet ipsum segregare a non dirigendo nisi casualiter operetur, sed ad predestinationem pertinet directio, ad electionem autem segregatio, ergo electio precedit predestinationem.

4 **RESPONSIO.** Hic sunt tria videnda. Primum est qualiter electio conveniat Deo. Secundum est qualiter se habeat ad actus intellectus & voluntatis generaliter. Tertium est qualiter se habeat ad predestinationem specialiter.

5 **QUANTVM** ad primum patet dupliciter quod electio est in Deo. Primum hic, in illo est electio in quo est acceptatio vnius illorum que sunt ad finem alio refutato, (hic enim est formalis ratio electionis) sed in Deo est acceptatio vnius creature rationalis ad finem supernaturalem alia refutato, multi enim sunt vocati, pauci vero electi Mat. 20. ergo in Deo est electio. Secundum sic, in quoque est consilium, est & electio, quia electio est appetitus conclusionis consilii, ut patet ex 3. Ethic. sed in Deo est consilium quantum ad certitudinem conclusionis consilii, licet non sit in Deo quantum ad collatiuum inquisitionem que est propter imperfectionem consiliantis, qui non statim videt quid agendum est, ergo proportionabiliter oportet in deo ponere electionem, & hanc attribuit ei scriptura in quam plurimis locis novi & veteris Testamenti.

6 **QUANTVM** ad secundum sciendum est quod inter electionem & ceteros actus intellectus & voluntatis in Deo non est ordo prioris & posterioris secundum rem, sed rationem secundum rationem, nam vbi que est ordo prioris & posterioris secundum rem ibi est realis distinctio, sed inter attributa diuina de quorum numero sunt electio & predestinatio & omnes operationes intellectus voluntatis non est realis distinctio, ergo non est ibi realis ordo, sed solum secundum rationem, & hunc debemus considerare ex reali ordine quem habent actus tales in nobis in quibus differunt secundum rem, ut enim prius dictum fuit quale ordinem realem habent aliqua vbi sunt distincta realiter, talem ordinem rationis habent vbi sunt distincta secundum rationem.

7 Est ergo notandum quod in nobis omnem actum voluntatis precedit aliquis actus intellectus (dicente Aug. quod inuisa diligere possumus, incognita nequaquam) actus autem voluntatis de fine precedit actum intellectus practici quo * consiliatur de his que sunt ad finem, quia finis est principium ex quo in agibilibus ratiocinatur intellectus practicus de his que sunt ad finem. Hunc autem actum intellectus practici sequitur electio que est appetitus preconsiliati, contingit autem quod illud cuius est electio sit finis quorundam aliorum, & ex illo rursus ratiocinatur intellectus practicus de his que sunt ad illum ad finem qui est finis sub fine, & tunc electio primi precedit secundum actum intellectus practici, sed iste secundus actus precedit secundum electionem, ergo talis ordo est in nobis secundum rem.

8 In Deo autem est similis ordo secundum rationem, quantum enim spectat ad propositum nostrum Deus primo scit suam beatitudinem ut possibilem nobis communicari, hanc notitiam sequitur voluntas comunicandi eam aliis quibus ex hac voluntate que est finis ratiocinatur intellectus practicus quibus communicabitur & quibus non, & hic actus vocatur consilium diuinum. Cuius conclusio habet duas partes. Vnam affirmatiuam, scilicet quod talibus comunicabitur que potest dici approbatio. Et aliam negatiuam, scilicet quod talibus non comunicabitur que potest dici reprobatio, hoc autem consilium sequitur electio, per quam quidam acceptantur, & alii refutantur, cu-

ius partes possunt etiam dici approbatio & reprobatio, ut dictum fuit in precedente dist. que est. 2. possunt enim pertinere ad voluntatem secundum quandam sui acceptationem, adhuc illud cuius est hæc electio habet rationem finis respectu eorum per que electus ad talem finem deducetur, & ideo ex hoc rursus * consiliatur intellectus practicus que sunt conferenda electis ut consequantur finem ad quem eliguntur, conclusio autem huius consilii dicitur predestinatio, que non est aliud quam ratio collationis eorum que promouent & perducunt electos ad beatitudinem, hoc autem consilium sequitur vltimo electio vel propositum conferendi talia auxilia, & hic terminatur processus interioris intentionis, & in hoc patet secundum quod fuerat propositum.

9 **EX HIS** patet tertium, scilicet quod electio secundum rationem precedit predestinationem, quia actus intellectus practici supponit voluntatem finis ex quo syllogizatur de his que sunt ad finem, siue sit finis vltimus, siue sit finis sub fine, sed electio est voluntas non quidem finis vltimi, sed finis sub fine, predestinatio autem est conclusio intellectus practici syllogizantis ex tali fine, ergo predestinatio supponit electionem. Maior de se patet, minor etiam patet ex iam dictis. Ratio enim collationis eorum que promouent in finem supernaturalem que est predestinatio sumitur ex conditione eius quod cadit sub electione sicut ex fine proximo, ex eo enim quod creatura intellectualis eligatur ad consequendum beatitudinem, oportet quod ei tribuantur auxilia supernaturalia eleuancia & perducant ipsam ad hunc finem, ideo &c. Itæ ergo videtur esse processus secundum rationem in Deo, quia primo vult beatitudinem communicare. Secundo consiliatur quibus communicabit eam, & per conclusionem concilii approbat quibus communicabit. Tertio illos eligat. Quarto consiliatur que auxilia conferenda sunt electis ad consecutionem finis, & conclusio huius consilii est predestinatio. Quinto & vltimo sequitur propositum conferendi talia auxilia.

10 **AD PRIMUM** argumentum dicendum quod sicut patet ex dictis predestinatio non est de fine, sed est de promouentibus in finem, quorum ratio sumitur ex conditione eorum qui promouendi sunt, & hi sunt electi, ideo electio precedit predestinationem.

11 Ad secundum dicendum quod electio non supponit diuersitatem gratie, sed nature, non in re, sed in diuina cognitione, & facit diuersitatem gratie per effectum sequentis predestinationis.

QUESTIO SECUNDA.

Vtrum predestinationis sit aliqua causa præter meritum Dei voluntatem.

Tho. 1. q. 23. ar. 5.

Secundo queritur, utrum predestinationis sit aliqua causa præter meritum Dei voluntatem. Et videtur quod sic, quia iniustum & irrationabile videtur dare inqualiter equalibus, sed homines sunt equalis ad susceptionem gratie & glorie nisi per aliqua opera ipsorum vel aliorum fiant inæquales, ergo iniustum & irrationabile est dare gratiam & gloriam quibusdam & non aliis, nisi propter differentiam operum, sed voluntas diuina non potest esse iniusta & irrationabilis, ergo diuersitas operum est causa predestinationis aliorum & reprobationis aliorum.

2 Item aliquis potest mereri alteri primam gratiam, ergo & finale pari ratione, sed habere finale gratiam est esse predestinatum, ergo predestinatio cadit sub merito.

3 **IN CONTRARIUM** est quod dicit Aug. & Magister in litera quod predestinatio est ex gratuita dei voluntate quam nulla merita aduocant.

4 **RESPONSIO.** Primum dabitur intellectus questionis. Deinde respondebitur secundum illum intellectum.

5 **QUANTVM** ad primum sciendum est quod predestinatio in vno consistit essentialiter & aliud habet adiunctum, essentialiter consistit predestinatio in actu intellectus, est enim ratio collationis eorum que perducunt electos ad beatitudinem (ut prius dictum fuit) habet autem adiunctum, propositum conferendi talia auxilia. Cum ergo queritur de causa predestinationis non queritur de causa

* alia ratiocinatur.

* alia ratiocinatur.

causa eius quod formaliter importatur per prædeterminationem, quia hoc esset querere de causa cognitionis diuinæ respectu futurorum contingentium de quo satis dictum fuit supra. Sed queritur de causa adiuncti, scilicet quare Deus vult conferre electis talia auxilia, & hoc potest adhuc esse dupliciter, quia vel potest queri causa actus voluntatis seu actus volendi, vel ipsius rei volitæ. Si queratur causa actus volendi quo Deus vult aliquid, nulla est questio, si modo intelligatur de causa secundum rem, quia cum velle Dei sit sua essentia, non potest habere causam secundum rem, potest tamen habere causam secundum rationem, quia sicut actus in nobis quo volumus ea quæ sunt ad finem aliquo modo causatur secundum rem ab actu quo volumus finem, sic est in Deo secundum rationem, quia propositum quo Deus vult alicui dare auxilia perducuntur ad beatitudinem alicui quo modo causatur secundum rationem a velle quo elegit eum ad tale finem. Ratio enim vnus sumitur ab altero, vt dictum fuit in præcedente questio. n. 8. loquendo ergo de causa secundum rem, recurritur ad rem volitam, & sic sub questione solum veritur, vt sum effectus prædeterminationis præter voluntatem Dei liberam habeat in prædeterminato aliquam causam, puta merita præcedentia vel sequentia, vel aliquid huiusmodi. In hoc ergo sensu deducatur questio, & hoc fit de primo.

6 QVANTVM ad secundum quod est principaliter questum sic proceditur. Et primo ponitur illud in quo omnes communiter concordant, & videbitur qualiter sit verum. Et secundum ponitur illa in quibus discordant. Illud in quo omnes communiter concordant est quod effectus prædeterminationis potest dupliciter accipi. Vno modo secundum suas partes. Alio modo secundum suam totalitatem. Primo modo facile est assignare causam effectuum prædeterminationis, sunt enim sibi inuicem cause. Primus quidem posterioris in genere cause meritorie, posterior autem prioris in genere cause finalis, vt conatus ad bonum est causa meritoria de congruo, & dispositiua ad gratiam, & conuerso conatus habet gratiam pro causa finali proxima similiter gratia ordinatur ad opus meritorium vt ad finem proximum, & opus meritorium elicitur a gratia vt a causa perficiente formaliter liberum arbitrium cuius est meriti, & eodem modo dicunt de gratia & opere merito respectu glorie, quia Deus dat alicui gratiam vt finaliter consequatur gloriam, & dat ei gloriam, quia meruit per gratiam.

7 Si autem accipiatur effectus secundum suam totalitatem, adhuc hoc potest esse dupliciter, quia vel queritur de causa eius in particulari, puta quare hunc prædeterminat, & illum non, vel in vniuersali, puta quare quosdam prædeterminat & quosdam non. Si queratur causa in vniuersali solum adhuc potest reddi, non quidem ex parte nostra, sed ex perfectione vniuersi, & ex manifestatione diuinæ bonitatis. Ex parte nostra non, quia illud quod includitur in effectu prædeterminationis vt pars eius non potest esse causa totius effectus prædeterminationis, alioquin esset causa sui ipsius, sed omne bonum quod fit ab aliquo vel fit pro eo vel quod iuuat eum qualitercumque ad consecutionem finis supernaturalis siue per causam, siue per occasionem cadit sub effectu prædeterminationis vt pars eius, ergo nihil quod fit ex parte nostra potest esse causa totius effectus prædeterminationis, maior patet, sed minor declaratur, quia sub effectu prædeterminationis cadit quicquid promouet ad beatitudinem (vt dictum fuit supra) hoc autem omne bonum quod alicui facit vel quod pro eo fit, vel ipsum ad hoc disponit siue fit ex impressione cæli, siue ex occasione præscita exterius, siue ex inspiratione immissa interius, siue quocumque alio modo homo iuuatur ad tendendum in beatitudinem, ita quod totum quod est ex parte nostra includitur in effectu prædeterminationis: & hæc fuit minor, sequitur ergo conclusio quod ex parte nostra non potest reddi causa totalis effectus prædeterminationis etiam in generali.

8 Potest tamen reddi ex perfectione vniuersi & ex representatione diuinæ perfectionis. Ex perfectione vniuersi si sic, ad perfectionem vniuersi pertinet quod contineat non solum omnes gradus perfectionis in natura, sed etiam omnes gradus bonitatis & perfectionis in moribus, sed vniuersum non contineret omnes gradus bonitatis & perfectionis in moribus nisi Deus quosdam ex misericordia

saluaret, & alios ex iustitia puniret, si enim omnes saluaret deesset in vniuerso bonum iustitiæ punientis, igitur perfectio vniuersi requirit quod alicui prædeterminetur & saluentur alii verò permittantur cadere & in casu manere, vt sic demum damnentur & puniantur.

9 Item patet ex representatione diuinæ perfectionis, quia perfectius representant diuinam perfectionem omnes effectus simul sumpti quam aliquis eorum per se sumptus: & ideo in vniuerso sunt diuersi effectus, vt secundum alium & alium modum diuina perfectio representetur, & sicut est de partibus vniuersi generaliter, sic est de creatura intellectuuali specialiter, nam si omnes saluarentur, aut omnes damnarentur, non tot modis representaretur diuina perfectio, quosdam ergo prædeterminat representando bonitatem suam per modum misericordie. Alios verò damnat representando perfectionem suam per modum iustitiæ. Hanc viam tangit Aug. de prædeterminatione sanctorum dicens, non potest tantum iustus dici Deus sed misericors: volens ergo Deus ostendere misericordiam suam & suam iustitiam alios saluat, & alios damnat, sic ergo in vniuersali potest assignari causa prædeterminationis, & hæc sunt in quibus communiter doctores concordant: de causa autem prædeterminationis in particulari non ita concordant vt patebit postea.

10 NVNC ergo videamus qualiter hæc sint sanè intelligenda, quod enim primo dicitur quod si effectus prædeterminationis accipiatur secundum suas partes, tunc vnus est causa alterius & conuerso, verum est, sed quod vltimo inducitur exemplificando de gratia & gloria non est ad propositum, quia gloria non est de effectibus prædeterminationis. Quod patet, quia prædeterminatio non est de fine, sed de medijs perueniendi ad finem, sed gloria seu beatitudo (quia nunc pro eodem accipitur) dicit finem & non medium perducens ad finem, ergo non cadit sub effectu prædeterminationis.

11 Per idem patet qualiter secundum sit intelligendum quod talis effectus prædeterminationis non habeat causam ex parte nostra, quia si intelligatur quod nihil est in nobis & a nobis quod fit causa totalis effectus prædeterminationis per modum meriti vel dispositionis de congruo vel de condigno, verum est sicut probat ratio ad hoc adducta: si autem intelligatur quod nihil omnino fit in nobis neque a nobis neque ab alio quod fit aliquo modo causa totalis effectus prædeterminationis, falsum est, beatitudo enim nostra est causa finalis totius effectus prædeterminationis, propter hoc enim quod Deus elegit aliquem ad beatitudinem dat ei illa que perducunt ipsum ad eam, vt prius dictum fuit, sub effectu enim prædeterminationis non includitur beatitudo, sed ea que promouent ad beatitudinem quorum beatitudo est finis: & ideo totalis effectus prædeterminationis potest reddi causa finalis, & non solum in generali, sed etiam in speciali. Causa enim quare aliquos prædeterminat, vel istum, scilicet Petrum vel Paulum est, quia elegit nos ad beatitudinem, & hæc sunt intelligenda de prædeterminatione, & eius effectu strictè & proprie acceptis. Si enim accipiatur largè prædeterminatio prout includit præsentiam & propositum diuinum de toto processu salutis nostræ, scilicet voluntatem communicandi beatitudinem & electionem illorum quibus est comunicanda, & propositum conferendi auxilia perducuntur ad beatitudinem istis correspondentibus, sic non est possibile quod ex parte nostra assignetur causa prædeterminationis quantum ad totalem eius effectum, quia quicquid est in nobis siue sit finis, siue perducuntur ad finem, totum clauditur sub effectu prædeterminationis sic acceptæ. Et in hoc sensu loquuntur qui ponunt supradictam opinionem & verè (licet improprie) in eodem sensu assignatur causa prædeterminationis in generali ex perfectione vniuersi, & ex representatione diuinæ perfectionis, & illud tolerari potest licet non habeat magnam necessitatem, dicatur enim quod illud quod est bonum solum vt medicina non est absolute bonum, nec pertinet ad perfectionem. Perfectior enim esset natura humana si nunquam infirmaretur, & nulla esset medicina, quam cum infirmatur & habet medicinam, sed iustitia puniens est solum bonum vt medicina propter morbum peccati: quia tolle peccatum iustitia puniens non est bona, ergo iustitia non pertinet ad peccatum

Magistri Durandi de

perfectiōnem vniuersi, quia melius esset vniuersum sine culpa, & iustitia puniente quā cum eis, sicut natura sine morbo & medicina, quā cum eis.

12. DE CAVSA autē prædeterminationis in speciali, scilicet quare istū prædestinat, illum autē non, si accipiat fructū prædeterminationis potest reddi modo quo dictum est prius, propter hoc enim hunc prædestinat, quia eū elegit. Si autē accipiat largiū prædeterminationis, scilicet pro salute huius & pro toto processu quo producit ad salutem in quo sensu deinceps accipietur, sic quidā voluerunt assignare causam prædeterminationis ex operibus, & isti partiti sunt, quidā enim dixerunt causam huius esse merita præcedentia in alia vita, vt Orige, qui dicit animas humanas ab initio creatas & in alia vita fuisse cōuersatas, & secundum diuersitatem suorum operū deus dedit vni gratiā & alii non: & vnā prædestinavit, aliā autē non. Hęc autē opinio non solum est falsa in sua radice, quia ponit animas creatas ante corpora, & in alia vita cōuersatas, sed etiā in conclusione cōtradicit sacræ scripturæ. Nam Apost. Ro. 9. loquens de prædeterminatione Iacob & reprobatione Esau dicit sic: Cū enim nondū fuissent nati, vt aliquid boni egissent, aut mali vt secundum electionē propositū dei maneret, non ex operibus, sed ex vocante dictū est, quia maior seruauit minori, sicut scriptū est, Iacob dilexi, Esau autem odio habui: ergo secundū hoc bona vel mala opera præcedentia nō sunt causa quod aliquis prædestinetur, alius autē nō. Et iterū nos quærimus causam totalis effectus prædeterminationis, si autem in alia vita præcederent aliqua merita, illa caderent sub effectū prædeterminationis, sicut & merita istius vitæ, & ideo ex eis non posset assignari causa totalis effectus prædeterminationis.

13. Alii dicunt quod opera sequentia sunt causa prædeterminationis, vnde deus tribuit vni gratiā & alii non, quia scit eum bene vsurum, alium autē non, sicut rex dat equū militi quē scit bene vsurū equo. Sed istud est rudius dictū, tum quia non est simile, quia rex non dat militi bonum vsurum equi, sed solū equum, deus autē non solū dat gratiā, sed bonum vsurum eius. Tum quia dato quod esset simile, tamē nihil ad propositum, quia nō assignatur causa nisi vnus partis effectus prædeterminationis, scilicet gratiæ. Nos autē quærimus causam totalis effectus, ideo &c.

14. Ideo dicendū quod non potest in particulari reddi causa prædeterminationis, licet possit reddi in vniuersali modo superius expresso: nō enim pertinet ad perfectiōnem vniuersi, vel repræsentationē perfectiōnis diuinæ magis quod iste saluetur & ille damnetur, quā econuerso. Huius autem ponitur duplex exemplū, vnum in artificialibus, & aliud in naturalibus. In artificialibus enim videmus quod bene potest reddi ratio quare figulus de eadē massa facit quedam vasa in honorē (hoc est ad honorabiles vsus) alia autem facit in contumeliā & ad viles vsus, quia hoc requirit perfectio domus quæ vtilisq; indiget, sed nulla causa reddi potest, quare ex hac parte masse facit vas in honorē & ex alia facit vas in contumeliā (cum tota massa secundum se sit similis & vniformis) nisi sola voluntas artificis. Similiter in naturalibus, quia perfectio vniuersi bene requirit quod aliqua pars materiæ sit sub forma aquæ, & alia sub forma aëris, alioquin ista elementa nō essent, & tunc vniuersum non esset perfectū, sed nulla ratio reddi potest quare hæc pars materiæ sit sub forma aquæ, & illa pars determinata sit sub forma aëris, nisi sola voluntas Dei creatantis, & eodē modo potest in vniuersali reddi ratio quare Deus quosdā ab æterno elegit & prædestinavit, quosdā autē non, quia hoc pertinet ad perfectiōnem vniuersi & ad pleniorē repræsentationē perfectiōnis diuinæ, quanuis istud etiā possit calumniari modo supradictō, sed in speciali quare istum elegit & prædestinavit, illum autem non, nulla potest reddi ratio præter merā voluntatem Dei. Propter hoc Aug. retractans quædam verba quæ in litera ponuntur, dicit sic in libro de prædeterminatione sanctorum, taceat humana lingua, nec prorsus de meritis extollatur, quia diuinæ voluntatis est hoc donum, non humanæ fragilitatis meritum.

15. AD PRIMVM argumentum cum dicitur quod iniustum & irrationabile videretur dare inæqualiter equalibus. Dicendum quod verum est vbi aliquid redditur ex debito, vbi autem aliquid tribuitur ex sola liberalitate nō

Sancto Porciano

est verum, ibi enim locum habet, quod dicitur Mat. 20. an non licet mihi quod volo facere? an oculus nequam est, quia ego bonus sum? sic autem est in proposito, quia ex sola liberalitate Dei est quod aliquos eligat & prædestinet, & ideo misericordie est quod istum prædestinet, sed nulla iniustitia est si illum non prædestinet.

16. Aliud argumentū solum probat quod aliquis particularis effectus prædeterminationis (puta prima gratia, vel finalis) potest habere causam, sed non totalis effectus, & hoc concessum est.

QUESTIO TERTIA.

Vtrum prædeterminatio possit iuari precibus sanctorum.

Tho. 1. q. 23. art. 8.

Deinde quæritur, vtrum prædeterminatio possit iuari precibus sanctorum. Et videtur quod non, quia prædeterminatio totaliter dependet ex voluntate diuina, dicente Apostolo. Rom. 9. Cuius vult miseretur, & quem vult indurat, sed voluntas diuina nō potest limitari cuiusquam precibus, ergo frustra pro prædeterminationis vel non prædeterminationis oratur.

2. Item oratio aut funditur pro omnibus vniuersaliter, aut pro quibusdā specialiter, si pro omnibus generaliter, frustra fit, nec exauditur, quia certū est quod non omnes saluabuntur, cum scriptū sit Mat. 20. multi vocati, pauci verbō electi. Et 27. Ibiunt hi in supplicium æternū, iusti autē in vitam æternā. Si autē pro quibusdā, aut istud est indiffinitē (scilicet vt aliqui saluentur) & hoc iterum fit frustra, quia certum est quod aliqui saluabuntur, aut hoc est determinatē quod iste Guilielmus vel Petrus, saluetur, quod nō videtur conueniens, quia istud non habet rationē, sed administrationem vt dictum fuit, ergo frustra fiunt orationes.

3. IN CONTRARIVM est quod dicitur Iac. 5. Orate pro iniuicē vt saluemini, sed nullus saluabitur nisi prædeterminatus, ergo prædeterminatio iuuatur precibus.

4. RESPONSO. Prædeterminationem iuari precibus potest dupliciter intelligi. Vno modo quod preces iuuēt ad hoc quod aliquis nō prædeterminatus prædestinetur, & hoc nō potest esse, quia vel hoc esset pro eodē tempore sic quod simul esset quis nō prædeterminatus & prædestinatus, vel pro diuersis temporibus ita, quod prius esset quis non prædeterminatus & postea prædestinatus, sed neutrum istorū potest esse, quia primū importat contradictionē, secundū autem importat in prædestinante mutabilitatē, quare &c. Alio modo potest intelligi quod prædeterminatio iuuetur non sic quod non prædeterminatus prædestinetur, sed ad hoc quod prædestinatus consequatur effectum prædeterminationis, & tunc distinguendū est, quia vel loquimur de totali effectū prædeterminationis, & sic dico quod non iuuatur precibus cuiuscumque, quia in totali effectū prædeterminationis includitur, quicquid iuuat aut promouet hominem ad salutē, siue preces propriæ siue alienæ, & ideo sicut idem nō iuuat seipsum, sic totalis effectus prædeterminationis nō iuuatur precibus cuiuscumque. Vel potest accipi effectus prædeterminationis, non secundum sui totalitatem, sed secundum aliquam sui partem quod est gratia vel salus huius, & sic prædeterminatio iuuatur precibus sanctorum. Cuius ratio est, quia omnis causa cuius operatione interueniente cōpletur effectus prædeterminationis dicitur iuuare prædeterminationem, sed interuenientibus orationibus sanctorum multi effectus prædeterminationis complentur qui alio modo non cōplerentur, quia nec prædeterminatū est quod alio modo cōplerentur, quare &c. Maior parer, sed minor probatur, quia cum prædeterminatio sit sub prouidentia, sicut Deus prouidet rebus naturalibus mediantibus causis secundis, sic prædestinat salutem aliquorum vel gratiam vt non eueniat nisi mediantibus causis secundis quæ ad hoc promouent, inter quas sunt orationes tā propriæ quā alienæ, vnde prædeterminatio conandum est ad orandum, & ad impetrandum aliorum orationes, & ad bene operandum, quia per hoc multi effectus prædeterminationis implentur: propter quod dicitur 2. Petri. 1. Satagite vt per bona opera, &c. Certam vestram vocationem & electionem faciatis.